

»PREJK NAŠE
SLOVENIJE TŪ
ŽIVEJO
SLOVENCİ«
STR. 3

»MENI JE
DOBRO
TAK KAK JE«
STR. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 26. junija 2008 ☼ Leto XVIII, št. 26

Dan državnosti

PORABŠČINA, NA NOVO ODKRITA VREDNOTA?

Slovenecem se nam zdi povsem samoumevno, da živimo v samostojni in uspešni državi Sloveniji, ki je bila prvo polovico tega leta celo na čelu Evropske unije. Ta samoumevnost ima tudi pomembno, čeprav sorazmerno kratko preteklost, ki se je uradno začela komaj 25. junija 1991, ko je slovenska skupščina razglasila neodvisnost. Pred tem dejanjem v slovenski skupščini so potekale temeljite priprave, v katerih so sodelovali tisti Slovenci, ki so bili prepričani, da se mora zgoditi konec Jugoslavije, če ne za vse, za Slovenijo pa zagotovo. Čas je pokazal, da so se Sloveniji pridružile vse ostale republike, na zadnje še pokrajina Kosovo, kot najmlajša samostojna država na ozemlju nekdanje Jugoslavije.

Na tradicionalnem in dobro obiskanem sprejemu ob dnevu državnosti (20. junija) v Slovenskem kulturnem in informativnem centru je generalni konzul mag. Drago Šiftar omenil »očeta slovenske samostojnosti in s tem slovenske demokracije in države, dr. Jožeta Pučnika.« Kot je poudaril, je imel Jože Pučnik poleg številnih dobrih lastnosti tudi izjemen pogum: »V času največjega brezumja prejšnjega sistema je

Jože kljub neusmiljenemu preganjanju vztrajno in pogumno zagovarjal temeljno pravico do nedotakljivosti življenja in svobode. Zelo zgodaj je pogumno in pokončno začel govoriti o pravici Slovencev do lastne države.«

Kaj kmalu po razglasitvi samostojnosti se je pokazalo, da je ob pripravljenosti in modrosti snovalcev nove države potreben pogum; tisti najbolj elementaren, kajti že 27. junija se je začel oborožen spopad med tedanjo jugoslovansko, ki so jih rekli tudi ljudska, armada in teritorialno obrambo ter slovensko policijo. Kako

Generalni konzul mag. Drago Šiftar in sodelavka konzulata Andreja Kovač

resne so bile razmere v Sloveniji, se zelo dobro spominjajo tudi Slovenci v Porabju, ki so zelo pozorno spremljali, kaj se dogaja čez mejo. Enako

velja tudi za tedanje vodstvo Železne županije na čelu z dr. Gyulo Pusztaijem. Predsednik županijske skupščine, zdaj že pokojni dr. Gyula Pusztai se je

zavzemal z takojšnje priznanje samostojnosti Slovenije, za kar je prejel v Ljubljani tudi visoko slovensko odlikovanje, še prej pa rahel opomin iz Budimpešte, naj ne prehitava državnega vodstva.

Osebnosti so tiste, ki vzpodbudijo pomembna dejanja, ki se pozneje zapišejo v narodovo zgodovino. Ena takih je tudi Primož Trubar, katerega 500-letnico rojstva praznujejo Slovenci povsod kjer živijo. Nanj, na njegovo izročilo je opozoril tudi generalni konzul Drago Šiftar: »Kot razgledan in ustvarjalen Slovenec in samozavesten Evropejec, ki je govoril tuje jezike, je kljub preganjanju storil vse kar je bilo v njegovi moči za uveljavitev slovenščine. Porabje je zibelka najstarejše slovenske besede. Prav ta beseda med mladimi Porabci ponika, ker je bilo v polpretekli dobi skoraj sramotno govoriti porabsko. Ker pa sem prihaja čedalje več Slovencev, se utegne zgoditi, da bo znanje porabščine postalo na novo odkrita vrednota. Osebo si želim in upam, da bodo Porabci glasno in pogumno začeli ponovno uporabljati svoj jezik, ki je ena njihovih izvornih vrednot.«

Sprejema ob slovenskem državnem prazniku so se v lepem številu udeležili povabljeni gostje iz Prekmurja, Porabje ter iz obeh obmejnih županij

Ernest Ružič

ČE SKUPNOST ZDRUŽI MOČI, JE MARIKAJ MOŽNO

Problematika narodnostnega šolstva v Porabju, predvsem pa iskanje možnosti rešitev temeljnih problemov, je za delovanje slovenske skupnosti vitalnega pomena. Lani ustanovljena Krovna šolska komisija Zveze Slovencev in Državne slovenske samouprave, ki jo vodi Erika Glanz, se aktivno loteva šolske problematike in želi s svojim delovanjem pozitivno vplivati na to, da se na političnih nivojih dogovorjeno udejanja v praksi, oziroma opozori, da politični dogovori velikokrat nimajo zveze z realnim življenjem. Članom komisije se je zdelo primerno, da v luči srečanja slovensko-madžarske mešane komisije aprila v Budimpešti o zapisniku, posebej sklepah s področja šolstva (zagotovitev možnosti za daljše izpopolnjevanje v jeziku in stroki v matični državi za porabske učitelje, učbeniška problematika, način ugotavljanja strokovne ravni pouka slovenščine na monoštrski gimnaziji), spregovorimo s predstavniki slovenskega in madžarskega šolskega ministrstva, Urada RS za Slovence v sosednjih državah in po svetu kot tudi s predstavniki šol, župani in vodstvi slovenskih organizacij. Delovno srečanje v tako razširjeni sestavi je potekalo 11. junija v Monoštru.

Prva tema, ki ji je bilo namenjene največ pozornosti, je bila problematika pouka slovenščine v Monoštru, a ne le na gimnaziji, temveč tudi v osnovni šoli, saj na osnovnošolski ravni že dve leti ni narodnostnega pouka slovenščine, ampak se le-ta poučuje fakultativno (41 učencev) ali v krožku (16 učencev). **Tibor Péntzes**, ravnatelj monoštrskih združenih šol, je predstavil svoje videnje problematike. Po njegovem si na gimnaziji prizadevajo pridobiti čim več učencev za narodnostni program. Zdaj je skupno 22 učencev (na začetku šolskega leta so bile številke malo drugačne, op. avtorice), naslednje leto jih bo še več. Sam je s tem poukom zelo zadovoljen, saj je po njegovem zelo pomembna osebnost učitelja, ki poučuje. Ni realnih možnosti za slovensko-madžarski dvojezični pouk, saj za to nimajo kadra, pa tudi zanimanja dijakov

ni. Seveda pa nudijo možnost intenzivnega pouka nemščine že od 1. razreda naprej. Starši se bojijo, da bodo učenci preveč obremenjeni, zato jih ne vpišejo k slovenščini. Razloge za tako stanje vidi v prevladi svetovnih jezikov in v tem, da so se Porabski Slovenci pač asimilirali. Prisotne je v tem izvajanju motilo predvsem to, da je ravnatelj ves čas govoril o pouku slovenščine kot tujega jezika in poudarjal

Seja krovne šolske komisije

tisto, kar v monoštrskih šolah ni možno. **Anna Simon**, vodja narodnostnega oddelka na madžarskem šolskem ministrstvu, je povedala, da zaradi svoje službe dobro pozna pouk manjšinskih jezikov pri vseh manjšinah na Madžarskem. Na monoštrskih osnovnih šolah bi lahko imeli perspektiven pouk slovenščine. Seveda je na prvem mestu odločitev staršev, ki bi ob bolj pohenotem nastopu slovenskih organizacij lahko bila številnejša. Šola mora starše seznanjati s tem, da zaradi pouka narodnostnega jezika učenci ne bodo bolj obremenjeni, občina pa bi lahko bila finančno zainteresirana za tak program. Simonova je še povedala, da pozna položaj v Porabju: prebivalstvo v vaseh se stara, zato bi bilo potrebno pridobiti mlade starše v Monoštru. Poudarila je tudi, da so cilji pouka narodnostne materinščine popolnoma drugačni kot pri tujem jeziku, saj v prvi vrsti gre za oblikovanje občutka pripadnosti skupnosti. Osnovna naloga malih manjšin pa je staršem pokazati perspektive v tem jeziku.

Predsednika obeh slovenskih krovnih organizacij, **Jože Hir-**

nók in Martin Ropoš, sta menila, da sta organizaciji poskušali pridobiti več staršev, da vpišejo otroke k slovenskemu pouku, a nista bili preveč uspešni. Glede na številčno močno t. i. slovensko skupino otrok v monoštrskem vrtcu bo potrebno v prihodnjem letu doreči strategijo pridobivanja staršev, katerim bi predstavljali vse slovenske možnosti v šoli in po njej. Tudi **Eva Balogh**, pedagoška vodja

monoštrske gimnazije, je opozorila na to, da se slovenščina v družinah ne uporablja več kot jezik komunikacije, zato učenci in starši v njej več ne vidijo perspektive. Negativno pa vplivajo tudi dogodki kot tisti pred dvema letoma, ko so se od pouka slovenščine izpisali prav slovenski učenci.

Erika Glanz, ki je nekaj let poučevala slovenščino na gimnaziji, je prepričana, da je ob osebnosti učitelja enako pomembno njegovo znanje in nivo pouka kot tudi pristop šole, kako učence pridobiti. Za tiste, ki so pri slovenščini skoraj začetniki, pa bi bilo potrebno organizirati pripravljalni letnik, če je možnost. Uradna možnost je in druge manjšine jo prakticirajo, je povedala **Janja Horvat**, referentka za hrvaško in slovensko šolstvo na madžarskem ministrstvu. Ker so različne možnosti narodnostnega pouka, je potrebno učence zainteresirati. Pristojen za ustrezen pedagoški kader je vzdrževalec, manjšinska samouprava pa ima pravico prositi za strokovni nadzor. Avtorica tega zapisa sem poudarila, da je osnovni problem najprej ne-

strokoven, programsko in časovno okrnjen pouk slovenščine v monoštrskih osnovnih šolah; tu učenci ne pridobijo niti minimalnega znanja, posledica je vedno večja nezainteresiranost, to se prenese v srednjo šolo. In domnevamo lahko, da je to del strategije, namreč slovenščino popolnoma oslabiti in narediti nezanimivo.

Drugi del pogovora je bil namenjen problematiki izobraževanja učiteljev. Sama sem predstavila program izobraževanja, ki jih za porabske učitelje pripravljamo na Zavodu RS za šolstvo, financira pa jih slovensko šolsko ministrstvo. Zapisnik mešane komisije prinaša pobudo za daljše izobraževanje učiteljev v jeziku in stroki v matični državi, le-to in nadomestnega učitelja pa naj bi financirala država pošiljateljica. Na vprašanje **Romana Grudna**, svetovalca s slovenskega šolskega ministrstva, če bi madžarska stran taka izobraževanja in vse drugo financirala, je bil odgovor Simonove, da ne, saj so številne možnosti, ki se jih poslužujejo druge manjšine, na primer 80-urna izobraževanja za predmetne učitelje; za realizacijo in dogovore poskrbi Državna slovenska samouprava, ki sklene dogovor z madžarsko visokošolsko organizacijo, leta pa s podobno slovensko. 40 uram teoretičnih znanj sledi 40 ur prakse na izbrani slovenski šoli. Seveda so ta izobraževanja ob vikendih.

Števanovski župan Sándor Fodor je spregovoril o težkem položaju šole v Števanovcih in dal zanimivo pobudo: ker bo prihodnje šolsko leto v vrtcu le 5 malčkov, po zakonu pa morajo biti zaposlene 2 vzgojiteljici in pomočnica – ne bi bilo mogoče dobiti vzgojiteljice iz Slovenije? Njegovo vprašanje je zaenkrat ostalo brez odgovora.

V tretjem delu pa je bila na vrsti še problematika učbenikov. Poleg tistih za pouk slovenščine bi – če šole z dvojezičnimi programi mislijo resno – morali razmišljati o prevajanju in prilagoditvah učbenikov za dvojezični pouk. Predstavniki madžarskega šolskega ministrstva sta povedala, da to ne bi smel biti problem: Državna slovenska

samouprava naj na pobudo šol pripravi seznam učbenikov, ki bi se prevajali. Tudi za jezikovne učbenike bo letos razpis. Če pa je kakšen primeren učbenik v Sloveniji, naj se uvozi.

V zadnjem delu srečanja smo ugotavljali, da je vzrok nespo-razumov, nerazumevanja in še česa največkrat pomanjkanje ustrezne komunikacije na relacijah ministrstva – uradni manjšinski predstavniki – šole. Pogovor je bil izjemno koristen in pomemben, saj le na tak način lahko pridemo do pravih informacij in na osnovi le-teh ukrepamo – damo realne pobude tistim, ki pripravljajo na meddržavni ravni razne zapisnike, ki so, brez upoštevanja manjšinske realnosti, bolj podobni opornim točkam za domišljajski spis kot resnim dokumentom.

Delovno srečanje se je zaključilo s sprejetjem naslednjih sklepov: 1. Državna slovenska samouprava pripravi zahtevo za strokovni pregled pouka slovenščine na monoštrskih šolah; 2. Zveza Slovencev in Državna slovenska samouprava pripravita v naslednjem šolskem letu Slovenski dan odprtih vrat (lahko več dni) na monoštrskih šolah; 3. Šolska komisija DSS sprotno informira Krovno šolsko komisijo o vseh pomembnih dokumentih, dopisih... v zvezi s šolsko problematiko; 4. Državna slovenska samouprava skupaj s KŠK do jeseni evidentira potrebe po izobraževanju učiteljev – 80-urni modul; 5. DSS da pobudo za sklenitev dogovora o izobraževanju učiteljev z ustrežno visokošolsko institucijo; 6. KŠK izvede do konca avgusta med učitelji povpraševanje, katere dvojezične učbenike bi potrebovali; 7. DSS, ob sodelovanju KŠK, na pobudo šol pripravi seznam učbenikov, ki naj bi se prevajali; 8. Slovenski organizaciji naj si po svojih pristojnostih prizadevata za ponovno uvedbo narodnostnega programa slovenščine v monoštrsko OŠ; 9. Ministrstvo RS za šolstvo in šport organizira naslednji delovni pogovor s predstavniki šolskega ministrstva RM in predstavniki manjšinskega šolstva, jeseni v Ljubljani.

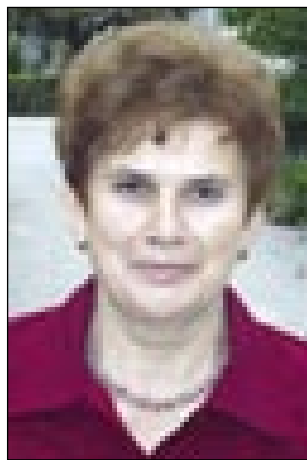
Valerija Perger

»Prejk naše Slovenije tü živejo Slovenci«

Zveza kmetič Slovenije (Szlovén Parasztasszonyok Szövetsége) je v Gornji Radgoni oprvin sprajla vküper Koncert ljudski pevcev 14. juniuša. Med tejmi ženami je *Marta Sever* tü iz Šalamenec na Goričkóm, stera je porabskim Slovencom najbola leko poznana zatau, ka je lanjsko leto geseni bila vöodabrana za Naj kmetico, najbaugšo paverkinjo v Sloveniji. Vse delo - od paverskoga, do kulturnoga, kulinarskoga - Marte Sever, njene človeške vrejdnosti, njena držina, od stere dobi največ pomauči pa energije, je bilau redno pa podraubnoma nota pokazano geseni v št. 43., 45. pa 46. novin Porabje, kak si je tau zaslužila za svojo delo v Porabji.

Tau, ka so se leko čüle porabske pesmi na koncerti v Gor-

gläži pa s svojim humorom. Vert Franc pa sin Dejan s svojo ženauv sta vse na volo včiniła, ka je bilau potrebno. Gda je vertinja Marta že tü leko bila v tau velkoj držini, se je od sreče pa radosti, ške tü pa taum

Marta Sever

skonzila tü. Najvekšo veseldje sta prinesla dvej paverkinji s

Na dvorišči Severove domačije

nji Radgoni, se leko njej zavali posaba, ka je tau bila njena želja. Pred koncertom so se pa vse pozvane pevke pa pevci srečali na kmetiji pri kuči Marte Sever. Pri tistoj pedantno vred djani kuči se je dvor napuno z veselimi, karažnimi lidami, steri so vsi na čüdivali ženski, stera je tašno velko brigo vzela nasé. Pri kuči skur za dvejstau lidi pripraviti mesto, pogostitev z domanjim djestim, je že delo. Zadvečerek v dvej vöri se je zbralo lüstvo na dvauri, domanje flajsne ženske so se vrtile s pravo domanjo šunkov naklajenimi sendviči, pokaraji, moški pa z

svojo brezglasno kratko igro, gda je titkarca nota kaza la svoje šege v službi, paverkinja go pa vse probala ponašati po paverskom. Kak povejmo, namesto gladela je naprej privlejkla iz svoje velke turbe prkovač iz aluminiya, ali za pucanje cipal sajavo laboško pa... Gda se je malo vrejmen tü začnilo svajüvati, so se vsi vküper napautili v puconsko cerkev, gde so duhovnik lepau razmejno vse taraztolmačili o evangaličanskoj vöri. Gda so si pevke pa pevci fizično pa düšno napunili svojo tejlo pa srcé, so se leko napautili na koncert v Gornjo Radgono.

Bogastvo pa vrejdnost kulture porabski ljudski pesmi so nota pokazale ljudske pevke ZSM iz Števanovec pod mentorstvom Marije Rituper s pesmima O, dekla ne daj se za pavra pa Vnoči se šetam. Koncert ljudski pevcev je popestrila Naj kmetica Slovenije 2007 Marta Sever s svojim goučóm, steri je biu prausti pa iskren, je prišo iz düše pa sego do srca lidam. Za porabske pevke je velko poštenjé, ka so »Porabke« tü leko nika vcuj djala na srečanji ljudski pevcev iz cejle Slovenije. Zatau se posaba lepau zavalijo Slovenska zveza pa pevke s svojo mentorico vred Marti Sever, stera je s svojo držinov vred vse pohvale vrejdn. Vej se, ka ona trno rada pa žmano gončij, zatau nam malo naj sama kaj povej.

• *Marta, kak si leko navsé vzela pa zandolejla pripraviti pogostitev skur za dvejstau lidi doma pri svoji kuči?*

»Ka ti po istinsko povejm, s pridnimi rokami tau se vse dá napraviti. Pripravljala sam več dni, vse sam si sprauti vcuj riktala pa vcuj pripravljala, tak, ka sam zadnji den samo tisto najbolje glavno delala. Dosta je pa vrejdnó bilau tau, ka mam dobre sausede, dobro rodbino, ka gda sam ge v enajstoj vöri odišla z daumi, té vse tisto, ka je dale trbelo delati, več nika nej bilau na mojoj brigi. Tisto delo so vse moje ženske, domanje iz moje vesí, napravile.«

• *Ka znamenüja tebi Porabje, vej si pa ti dala v program porabske pesmi?*

»Ges mam vse lidi v Porabji preveč rada. Ge sam bila prva tista, k šteri ste vi prišli, ka smo v 1996. leta borovo gostüvanje riktali. Ge sam tisto ledino zorala gor, štero zdaj orajo dale naprej, prva brazda je bila moja. In tau mi je v srce notri ostalo, ka vas poštüvlam, na vas si dosta mislim. Kak bi pa té ges vas

Porabski malčki v tradicionalnem taboru v Murški Soboti

Vrtec Murska Sobota in Državna slovenska samouprava sta pripravila tradicionalni tridnevni tabor za malčke iz porabskih vrtcev. 11. poletni tabor predšolskih otrok je bil od 16. do 18.

Skupinska slika z mamicami (očetom) in vzgojiteljicami

junija v Murški Soboti. Porabski otroci, prišlo jih je 15, v spremstvu mamic (letos se je opogumil tudi en očka) oziroma babic so stanovali v soboškem dijaškem domu. Dopoldneve so udele-

Na delavnicah so bile aktivne tudi mamic

ženci tabora preživljali v vrtcu Miške, kjer so se ob igri, petju in drugih aktivnostih učili materinščine. Popoldanske ure so bile namenjene predvsem zabavi in sprostivti. Tako so bili malčki in njihovi spremljevalci na kopanju v Moravskih Toplicah, obiskali pa so tudi kmečki turizem v Krašičih, kjer so si ogledali lepote Krajinskega parka Goričko. Tabor je tudi v letošnjem šolskem letu zaokrožil gostovanje vzgojiteljic iz Murske Sobote, ki so vsak drugi torek v mesecu prihajale v porabske vrtce.

se

nej povabila sé, gde je bilau moje srečanje pri mojoj kuči, gde sam bila ges glavna. Na tom koncerti Zveze kmetič Slovenije so tüdi moje ženske bile preveč srečne pa mislim, ka te dale leko z njimi sodelüvali, pa se večkrat z njimi srečali, ka ste eden lejpi odnos,

eno lejpo popejvanje notri pokazali, naj tüdi oni vidijo, ka prejk meje naše Slovenije tüdi živejo Slovenci, šteri lepau znajo slovenski oziroma porabsko gučati.«

Besedilo in fotografiji:
Klara Fodor

OD SLOVENIJE...

Parlamentarne volitve bodo 21. septembra

Predsednik republike Danilo Türk je za datum letošnjih volitev v državni zbor določil nedeljo, 21. septembra. Volitve bodo razpisane 30. junija, ko bodo začeli teči tudi roki za volilna opravila. Kot je v izjavi za medije po podpisu odloka poudaril predsednik republike, so volitve pomemben, morebiti najpomembnejši instrument demokracije. Njihovo bistvo je izbor najprimernejših, s tem izborom pa je v zgodovini demokratične Slovenije povezan ves naš napredek.

Volilna kampanja pred jesenskimi parlamentarnimi volitvami se bo uradno začela med poletnimi počitnicami, 22. avgusta, torej 30 dni pred dnevom glasovanja. Čas za vložitev kandidatnih list pa se bo iztekel 27. avgusta.

Jesenske volitve bodo pete parlamentarne volitve po osamosvojitvi Slovenije. Zadnje volitve, na katerih so državljanke in državljani izvolili 90-članski četrti parlamentarni sklic, so bile 3. oktobra 2004.

Ustavitev Neka zaradi okvare odmevala v tujini

V Nuklearni elektrarni Krško je prišlo do okvare, zaradi katere se je vodstvo odločilo za kontrolirano ustavitev edine slovenske nuklearke, ki sicer pokrije okrog 20 odstotkov slovenskih potreb po električni energiji. Okvaro, zaradi katere je prišlo do puščanja vode iz primarnega sistema v zadrževalni hram, so popravili v nekaj dneh. Dogodek je bil razglašen kot nenormalen dogodek, kar pomeni najnižjo stopnjo izrednega dogodka brez nevarnosti za osebe elektrarne in prebivalstvo, tako da ni bilo potrebe po izvajanju zaščitnih ukrepov v okolici. Vseeno pa je dogodek močno odmeval v tujini. Prvo poročilo, ki ga je Evropska komisija poslala državam članicam po prejetem obvestilu slovenske uprave za jedrsko varnost, se je namreč dalo brati tudi »alarmantno«, poleg tega pa je pri obveščanju Mednarodne agencije za jedrsko energijo (IAEA) prišlo do napake, zaradi katere so v sosednji Avstriji sprva mislili, da gre za vajo.

»Meni je dobro tak, kak je«

Do tejša mau sam tak mislo, ka Gorejnji Senik nejma tašoga tala, gde sam ešče nej odo. Dapa tau je nej tak. Prejšnji terek, gda sam tanjau »Békaváros«, pa sam se pri mlini na pravo prejk potoka pelo, ešče nejsam vedo, ka paut cejlak do Janezovoga brga pela. Ta sam njau že petšest kuč, pa se je paut vsigdar bola zdigavala, kolé so malo škrabale, drugo sam nej vido kaulivrat, samo lejs. Baug moj, kama sam pa zdaj prišo! Tak vauska je paut, ka - če škeš ali nej, do konca se moraš pelati zato, ka se obrnauti na njej ne more. Že sam cejlak v nevauli bijo, ka se prejk v Avstrijo odpelam, gda sam edno tetico zagledno, štera je pred kučov sejdla.

• *Že sam v Avstriji*, go pitam po noriji.

Oni me gledajo tak z bejlím pa etak pravijo: »Kak bi pa v Avstriji bijo, gda si na Seniki. Zaka, ne poznaš me? Ge tebe poznam.«

• *Odkrito povejm, nej.*

»Djauklina Mariška ali Gál Marija iz Sakalauvec.«

• *Etak tü ne vejm.*

»Moja hčer spodik v bauti dela.«

• *Njau poznam.*

»Na, te tak dobro.«

• *Nej vam je vrauče tü na sonci?*

»Nej, mi starejši smo bola vcujvčeni k vročini. Če bi kasneje prišo, te bi leko kaušto grüške, vidiš, kak je puna. Sploj dobre, sladke grüške so. Letos pa dosta bau na njij. Nika ti prinesem, če si žedan. Malo vina gutni, tau je dobro za žejo.«

• *Baug plati, dapa nemo, zato ka vozim.*

»Te vodau pi, mam dobro mrzlo vodau.«

• *Tak fejst sam zato nej žeden, ka bi vodau piu. Kak ste vi sé prišli, če ste iz Sakalauvec?*

Djauklina Mariška radi sedijo malo na sunci

»Tak, ka gda sam ešče mala bila, dve leti stara, te so me baba sé prinesli, zato ka nas je doma dosta mlajšov bilau.«

• *Gda ste vekši bili, te ste kaj zato odli domau?*

»Tak na bučo (proščenje) bola, ovak sam tü bila z dejdekom pa z babov.«

• *Gda so oni mrlí?*

»Dejdek so štiridesetpetoga leta mrlí, gda so pri Petrni bombo dojlíčili, dapa nej za bombe volo. V bojni so je v nogau strlilí, pa je golaubíš znautra v koleni austo. Sploj veliko bolezen so meli. Tau so eden čas tak otečeno meli, pa te gnauk samo golaubíš v glažnej vöprišo. Potistim nej nadugi so te tak mrlí.«

• *Pa baba?*

»Oni so osemdesetprvoga

leta. Potistim sve že samo s hčerdjov bile. Zdaj sam pa sama, zato ka hčerka s prijatelom živé. Dapa nika ne morem prajti, dostakrat pridejo pa me poglednajo.«

• *Od tec je dalač poštija, cerkev pa bauta, nej?*

»Nej je tak dalač, pau vöre pa pridem tadod. Ge sam že k taumi včena, vejpa kama koli trbej titi, pejški dem.«

• *V zimi je zato bola težko, nej?*

»Tavala, zato ka snejg s traktorom brž dolapotisnejo.«

• *V zimi ka delate, gda je sneg pa mrzlo, gda*

ste bola samo znautra v rama?

»Brž taodide den, zato ka televizijo gledam. Sploj pa četrték gledam, gda so Slovenski utrinki, tau sploj rada gledam, zato ka dosta spoznancov vidim. Tebe sam že tö vidla, ranč nej gnauk. Najbola rada sam te gledala, gda sta Klara pa Gyöngyi špilale. Dapa zdaj več ne špilajo, vej če se srečam z njauv te go dolazdelam. Novine sam tö mejla eden čas, te Porabje, samo zame so drage. Ka ge malo pejnaz dobim, iz tauga ne morem novine vöplačuvati.«

• *Vodau mate tü na brgej?*

»Mam, vidiš, ka tam iz zemle vöstogi edna cejv. Na dvorišči pa mam eške

stüdenec tö. Dočas, ka nej bilau vodovoda, dočas sam samo iz stüdenca nosila vodau. Dober stüdenec je, zato ka zavole ma vode. Kak koli velka süča bila, nigdar je nej vöposeno. Zdaj ga eške tö nücam, nej ka bi voda mautna gratala v njem.«

• *S koga živete vi?*

»Sprvoga sam na socialni podpori bila, samo te sam gnauk čüla, ka leko rokantsági segély (invalidni-na) prosi tü pri samoupravi. Gnauk sam se vzela pa sam tadola üšla. Od tistac so me v Sombotel poslali, gde so mi te, Baugi hvala, dali rokkantsági segély. Nej dosta, samo tresti gezero, dapa zato itak nika.«

• *Kak leko s tauga žive?*

»Tak, ka šparaš. Vsakši drugi keden se v Varaš pelam po krü. Kúpim pet krüjov pa je notra v zmrzovalnik (fagyasztó) dejem. S tejsmi krüji dva kedna vözdržim, dočas ka ne dem znauva v Varaš.«

• *Samo s krüja se ne more nadjesti.*

»Nejsam pravla, ka samo krü gejm. Kúpim eške vcuj špejk tö. Obed mi pa tak od tec, s šaulske künje vozijo. Ge sam zadovolna s tejm, ka mam, meni je dobro, tak kak je.«

• *Dja bi vas ešče dosta vse spitavo, dapa meni je vrauče tü na sonci. Vejte ka, gda do jeseni grüške zrejlile, te nazaj pridem, pa mo se tadala pogučavali. Ka na tau povejte?*

»Če mo eške živala, te mo tü, če pa nej, te pa grüške tak najdeš tam na drejvi.«

Karel Holec

Pismo iz Sobote

SLEJDNJA LÜKNJA

Lüblene moje, dragi moji! Človek fuda nut v vsefele lüknjaste cejvi iz lesa iz iglic ali čunt že od najbole stari časov. Takši füjčk geste čüda dosta. Gestejo vcejlak prouste füjčke pa piščali iz leskovi ali vrbovi vej, pa gestejo flaute, klarineti, trompete, saksofoni pa eške pa eške dosta drugi instrumentov. Za vse je pa gnako tou, ka majo lüknje, ka je trbej opejrtati ali pa zapejrtati, ka po tistom pravo nouto dobimo. Pravijo, ka je nej vsikša lüknja najbole važna (fontos) gé. Tisto slejdnjo bole na rejdkri trbej. Pa zato pravijo kakšnomi zamanskomi človeki, ka je kak kakša slejdnja lüknja. Pravijo, un je gé doma slejdnja lüknja na sviralu.

Ja, istino mate! Ge sam gé za mojo taščo Regino, trno čedno žensko, tó tista slejdnja lüknja. Tou sam grato od tiste minute, gda je gor prišla, ka nikšne brige nemam za politiko.

- Sto se v tej žmetni časaj za našo mater domanjo gor ne gemle, ka ga ne briga, kak go politika na nikoj leko deje, ka neške tou politiko na nikoj djasti z ovakšo politiko, je nej nika vreden. Je kak tista slejdnja lüknja!

Gda je tou gučala, je nej name gledala, depa kak njoj pa kak meni je bilou poznano, komi je tou gučala. Zato, ka una se je do guta nut v politiko pogroznola. Vsikši den domou dobi pet fel novin. Tam vse vöprešte, kak se prejdnji političarge vse bole vse več korijo med seuv. Na radioni samo politiko poslüša pa ranč tak na teveni. Eto sam njoj pravo, če leko edno takšo lobotanje dola zakačne, ka mo ge gledu nika novouga od kulture.

- Si ti vcejlak zmejšani ali ka ti gé, - me je začnola na red gemati. - Zdjaj, ka se naša lüblena Slovenija trno mantra, naj nam vsem bou lepše pa boukše, si ti brodiš od kulture. Nega kulture, dokejč našo politiko na pravo pout ne pripelamo. Kultura pa vse takšo je toga ipa kak tista slejdnja lüknja.

Že na drugi den nas je čako novu šok. Zajtrik smo škelu zesti. Kak nas je na red začnola pobejrtati.

- Samo gesti vam ojdü po glavej! Bole si novine preštite pa se pogučte, kak mo tadale vörtivali s tou našo mamu Slovenijo, - nas je skur začnola krmiti z novinami. - V tej žmetni časaj je gesti gé tista slejdnja lüknja.

Nika sam se nej čemeriu na njou. Vej se pa na moju taščo Regino, trno čedno žensko, ne moreš čemeriti. Depa migalo me je, od koga una tou gor gemle, ka vse takšo guči. Vej je pa tou dun nej v njenoj glavej vözraslo. Zato sam začno malo kopati po stari novinaj. Pa mi je brž spadnola v oči, ka njou takšo trno čedno dela. Ta sam prešto, ka je nikšen minister pravo, ka mi prousti lidge leko gejmo stari pa bole trdi krüj tó, nej pa vsigdar najbole friškoga pa mekoga. Pa sam tadale leko prešto eške tou, kak moramo skrb meti, ka nas teroristi na nikoj ne dejejo. Zato se moramo eške bole kcuj Natoni držati pa küpüvati nej najbole falo šker za lidi vmarjati. Zato, ka de Sloveniji dobro šlau. Pa eške vsefele drugoga sam leko taprešto, ka vse moramo delati pa ka vse morajo naši prejdnji narediti, ka do nas tihinci bole poštüvali. Vse takše je tapreštejla moja tašča Regina, trno čedna ženska, tó. Depa una si je tou malo preveč po svoje tumačila. Depa, depa, depa vejn tou tó, zakoj se njoj je tou v glavej zgodilo. Zato, ka vörvle tistim prvim lüknjam, stere za nas slejdnje lüknje nika ne briga. Ge pa vej, ka od poštenja pri tihincaj ne moremo živeti, s tejm si ne moreš črvou napuniti. Pa tisto, ka vmarja lidi, tó ne moreš za kaj drugo nücati. Pa vse tisto, ka uni čakajo od nas, nam tó kaj dosta ne more pomoči. Depa mi smo njiva slejdnja lüknja. Vej pa vejte, stera je slejdnja lüknja pri človeki? Na, zato smo leko srečni, ka nas za tou majo, ka nad nas vö...
Vej pa vejte, ka delajo?

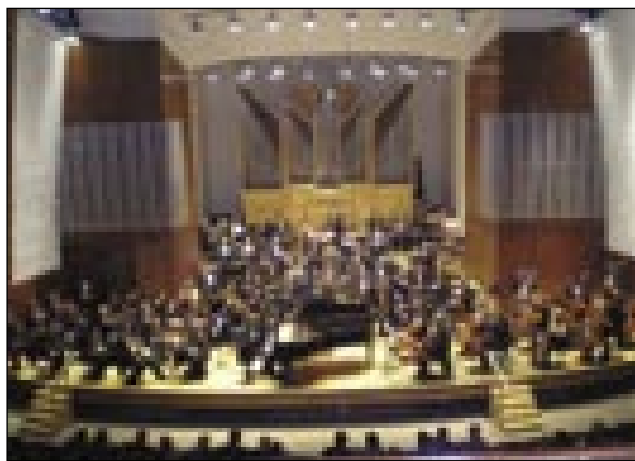
Lejpi pa zdravi mi bojte! Ja, pa radi se tó mejte!

Miki

Glasbeno življenje v Sombotelu

Glasbeno življenje v Sombotelu je precej razgibano in živahno. Ljubitelji glasbe celo leto lahko najdejo dovolj zabave, vsak teden se vsaj enkrat lahko udeležijo kakšnega koncerta klasične glasbe.

Doživetje, ki ga nudijo koncerti nastopajočih simfoničnih orkestru, večinoma Simfoničnega orkestra Savaria v koncertni dvorani Bele Bartóka, ki

Simfonični orkester Savaria

je preurejena iz bivše sinagoge, je enkratno, nepozabno lepo. Skladbe znanih komponistov oživijo v virtuozi izvedbi velikega orkestra, ki šteje včasih nad sedemdeset profesionalnih glasbenikov, med njimi tudi profesorjev Glasbene akademije v Gradcu. Koncertna dvorana je klimatizirana, sodobno urejena, sedeži so udobni. Lahko si zberete mesta v parterju ali na galeriji.

Če si predvidevate nabaviti abonma za naslednjo sezono, ki se bo začela 1. oktobra, si morate naslednje tedne rezervirati mesto. Plačati boste morali šele septembra. Simfonični orkester razpisuje ponovno dva abonmaja za koncerte Simfoničnega orkestra Savaria, in sicer »Meséló zene bérlet« in »Új szimfónia bérlet«. Vsak posebej stane 11.200 forintov, to je 44 evrov. Če pa kupite oba, pa dobite popust in plačate zanj 19.200 forintov, to je 76 evrov. Koncerti bodo vedno ob petkih, vsak mesec po dva, v januarju bo eden, v marcu pa trije.

6. septembra bo na Glavnem trgu v Sombotelu brezplačen koncert, 1. oktobra pa bo otvoritveni koncert sezone. Posamezne vstopnice stanejo po 2500 forintov, to je deset evrov.

Tudi Filharmonični orkester iz Budimpešte razpisuje za naslednjo sezono abonma v Sombotelu. Imeli bodo štiri koncerte v Županijskem kulturnem

in mladinskem centru. Tam si lahko rezervirate tudi abonmaje za 7500 forintov.

Čez poletje bo bolj malo možnosti poslušanja resne glasbe. Od 7. do 18. julija bo Mednarodni seminar in festival »Bartók«. V teh dneh bo 14 koncertov, večina v Sombotelu na različnih mestih: v Koncertni dvorani Bartók, v Univerzitetnem centru Savaria, v Kinodvorani Agora, v Galeriji, v Katedrali, v Parku ruin (na prostem), na Glavnem trgu. Dva koncerta bosta izven Sombotela, eden v Sárváru, v gradu Nádasdy, drugi pa v Kószezu, na dvorišču grada Jurišič. Vsak opoldan pa bodo brezplačni koncerti na odru, postavljenem na Glavnem trgu. Zaenkrat cene vstopnin niso znane, lahko se pa naslednji mesec pozanimajte po telefonu. (+36 94/509485, +36 94/511 266, +36 94/512-890). Lahko kupite vstopnice tudi pred koncertom.

Suzana Guoth

... DO MADŽARSKE

Stranke do ugodnega kredita

Neobičajno je bilo soglasje med strankami madžarskega parlamenta lani jeseni, ko so enoglasno sprejele sklep o tem, da lahko najamejo ugoden kredit za odkup svojih strankarskih sedežev oz. drugih nepremičnin, ki jih stranka uporablja za svoje dejavnosti. Stranke lahko najamejo pri Madžarski razvojni banki največ eno milijardo forintov z državnim poroštvom, z 9,7-10-odstotnimi obrestmi, za 15-letno odplačilno dobo. Parlamentarne stranke so po spremembi sistema brezplačno dobile od države nepremičnine za svoje sedeže, le-te so v zadnjih desetih, petnajstih letih prodale, tako pridobljen denar so večinoma uporabile za predvolilne kampanje. Trenutne sedeže imajo stranke v najemu. Možnost ugodnega kredita je veina strank že izkoristila, opozicijska stranka Demokrati forum je najela 450 milijonov forintov, Stranka svobodnih demokratov in Stranka krščanskih demokratov pa po 300 milijonov forintov. Tudi opozicijski FIDESZ in provladna stranka socialistov bosta najeli več sto milijonski kredit. Demokracija pač stane, je povedal na novinarsko vprašanje, kako da je v tem vprašanju med opozicijo in pozicijo konsenz, predstavnik FIDESZ-a.

Ženske v zaposlovanju

Med državami Evropske unije je Madžarska na predzadnjem mestu glede zaposlovanja žensk po rojstvu prvega otroka. Za nami je le Malta. Medtem ko dela pred rojstvom prvega otroka skoraj 80 odstotkov žensk na Madžarskem, se jih po prvem otroku zaposli kakih 20 odstotkov manj. Po mnenju Klare Dobrev, žene premiera Gyurcsányja, je potrebno spremeniti odnos ljudi in razmišljanja o tem, ali je res potrebno, da mame z diplomu in znanjem tujega jezika ostajajo tri leta doma, do česar so sicer upravičene. Prepričana je tudi o tem, da se nataliteta ne bo dvignila, če se bo otroški dodatek povečal za petdeset odstotkov. Namesto tega bi bilo potrebno bolj poskrbeti za varstvo otrok od enega do tretjega leta starosti. Zanimiv je podatek, da se v Sloveniji celo poveča zaposlitev žensk po rojstvu prvega otroka z osemdeset na okrog trinosemdeset odstotkov.

Kozicov čebelnjak

Ednouk sam se kcoj spravila, pa sam malo pogledala, ka vse nam naše lejpo Prekmurje je nūdi. Tak sam vpamet vzela, ka je vsakše leto več različnih kolesarskij poti (poti za bicikliste), vinskij cest in tak dale. Med takšimi potami

Koloman Kozic v kovačnici

sam najšla tudi Sladko paut, štera se začne v Berkovcaj pri Časarovom mlini, pela mimo Medičarstva Jožice Celec v Ratkovcaj in pela prouti Ivanjševcam. Tam pa pride do Kozicovoga čebelnjaka (méh-

spika. Da pa sama sreča bila, ka vert včasij kcoj k meni prišo. Vert toga čebelnjaka je Kozicov Koloman, šteri je nej samo fčelar, liki je pravi ezermešter, kak te vidli. Doma ma čebelnjak pa zbirko starij predmetov, štere zbejra

z dobre vole že 40 lejt, vse od osnovne šoule dale. Sam za sebé pravi, ka je ljubitelj narave, kulturne dediščine (kultúrális örökség) in nasploj najbolje časa »dedekov pa babic«. Mené je najprlé zani-

(Čebelarskoga družštva) Prosenjakovci. Kalman je zaposleni kak hišnik (gondnok) na dvojezičnoj osnovnoj šouli v Prosenjakovcaj, gde majo čebelarski krožek. Toga je neka časa sam vodo, te pa so leta 2000 sprejeli zakon in je on več nej mogo včiti, zatou ka je preslabo šoulani za tou. Doma ma dva panja (kas), eden je bole nouvi, drugi je pa star okouli 200 lejt. Té stari je za koše napravleni, pa pomali fčejle notri seli. Gda sam ges tam bila, te je meu že dva koša naseljeniva.

Zdaj pa zakoj sam vam pravla, ka ezermešter. Poleg čebelnjaka, pa zbirke starij predmetov najdemo pri njem doma eške staro kovačnico, v šteroj zna vse napraviti. Kovačnica je že starejša, kūjpo jo je Kalmanov oča od kovača z Ivanovec, gda je té mrau, leta 1967, pa že te naj bi 100 lejt stara bila. Dela se je navčo od svojoga očo. Niti eden se nej vövčiu za kovača, sta pa oba dva vse znala napraviti. Sam

leseni vouz, eške šinje zna gor potejnoti na leseni potač. Poleg toga pravi, ka ma rad eške

leko najdejo. Pravi, ka je tou »njegov hobi, nej profesija«. Dostakrat pa rad tou, ka zna,

Stari Kozicov čebelnjak je star kakši 200 lejt

tišlarska dela. Eške dveri na iži, pravi, ka je sam napravo. Vodou zna tudi najti, samo leskovo šibo nūca, ka si bajalico napravi, pa ide.

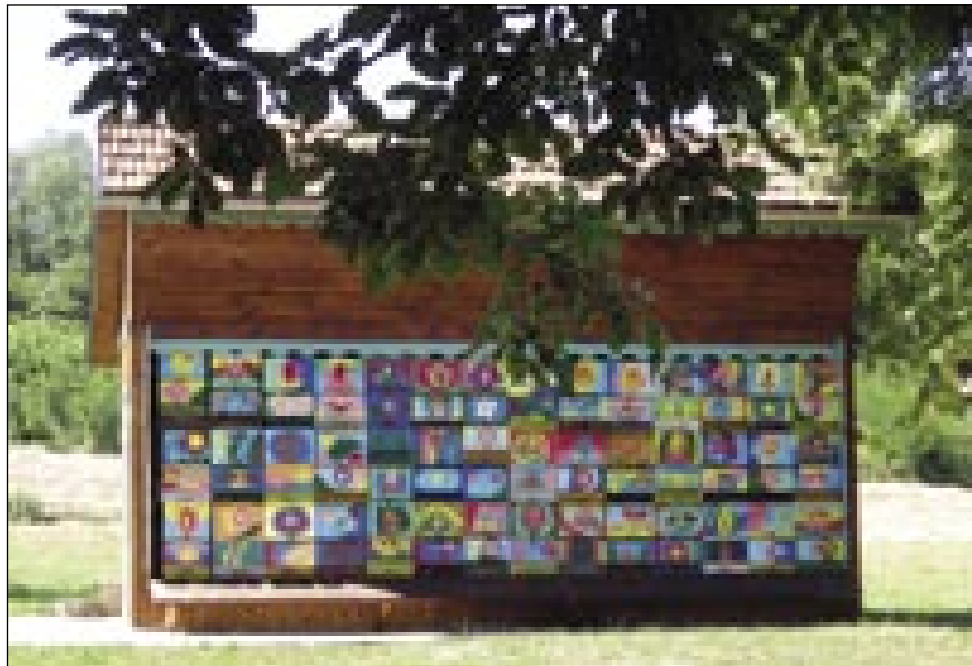
Če pridete ta, de Vas gvüšno pelo v ižo, v šteroj ma zbirko

mladim pokaže. Tak ma dosta delavnic, gde svejče delajo, organizēja jih na svojom domi tü.

Dosta stvari ga zanima. Lani je biu pri Kozicovom čebelnjaki v Ivanjševcaj tudi pri-

Pri nji leko kúpíte med, svejče, propolis...

Nauvi Kozicov čebelnjak

kaptár). Mené je trno mantra-lo, kak té čebelnjak vövidi, pa sam šla gledat.

V leti je bilou, vrouče je bilou, fčejle so tak bisnele, ka me redno straj bilou, ka me kaj

malo, zakoj glij fčele pa med. Pri njuvoj iži nej bilou nikoga, ka bi roje meu, liki sta ga pred 20 lejtij za tou navdušila fčelar Franc Horvat iz Beltinec in pa Elemer Fujs, predsednik ČD

za sebé pravi, ka nega takšoga vönavčenoga kovača, ka bi znau telko napraviti, kak zna on. Dela vse, liki samo za pajdaše. Skleplje lemež, sekiro, delo je prikolice, obkovau je

starij predmetov. Tü ma fajndoj sklano vsefelé staro fčelarsko šker, štera se ne nūca več: točila, preše za med, pihalnike, kadilnike, klejšče... Poleg toga pa najdemo eške dosta šujsterske (čevljarske) škeri, ka so dedek šujster bili. Tü leko tudi kaj kúpíte, če ščete: med, medeni liker, propolis, sveče iz vouska pa razne druge izdelke iz voska: angelce, zavce, okraske za novoletno jelko... Prlej je na senjaj odavo malo tü, liki pravi, ka se nje mi je nej splačalo. Zdaj odavle samo doma, gde ga lidgé

kaz mlatitve. Mlatilnico majo doma, poželi so pa žito tudi vse ročno, vse po starom. Kalman ma dva sina, pa pravi, ka ne vej, kak de tou njiva kaj zanimalo. Sam za sebé pa pravi, ka »ka idnouk vidi, zna včasij napraviti, samo hčerke nej!«

Jasmina Papić

(podatke zbrala avtorica za potrebe projekta Craftattract - tradicionalne obrti - nove atrakcije za kulturni turizem, Intereg IIIA, Sosedski program Slovenija - Madžarska - Hrvaška 2004 - 2006, ki ga za Pomurje izvaja Pokrajinski muzej Murska Sobota)

OTROŠKI

NAŠA ZLATA RIBICA

Svejt je čüdno vküper napravleni. Lidge ne võrvlejo najbolje, ka bi se godili čüdeži. Depa po drugoj strani bi trno radi bili, ka bi se godili. Te je pa spoj nej čüdno, ka v zlate ribice ne võrvlejo, bi je pa radi meli bar v bližnjom potoki. Pa ništerni ranč ne vejo, ka una rejsan tam živé.

KOTIČEK

VESELICA

Lidge dosta svetkov držimo. Mamo cerkvene svetke pa svetke svoje krajine, države, pa veške svetke pa svetke samo zavolo svetkov. Pa skur nega svetka, ka se ne bi zabavali, ka bi nej kakšo veselico meli. Ali pa celou bal, ka se tou bole fajnski čüje kak pa veselica. Pa če je tak pri lidaj, zaka bi nej bilou pri ribaj tö? Ribe bi tö leko mele kakši svoj den. Kak za peldo den kralice.

Pa je ranč tak za istino tö. V potoki zlate ribice vsikšo leto odaberejo svojo kralico. Tou se vsigdar zgodi na den slejd-njoga sprtlejtjnoga punoga mejseca. Vse ribe pa ribaki se vküper dobijo, gda mejsec nouč naredi za najbolje sveklo.

Dobijo se tam kouli staroga že tapodrejtoga mousta.

- Sprtlejtje se skur zgotouvi. Slejdjen njeni mejsec se je do kraja napuno. Svejti kak najbolje čisto srebro, - vsigdar začne guč najbolje stari ribak v potoki. - Zato smo znouva na tom mesti. Zato mo znouva odebrali našo kralico. Zato, ka je tou takša šega že stou lejt pa gezero pa gezero lejt. Tista, ka de kralica našoga potoka, tou grata po vašoj voli. Zato tou volo vöpokažete z volitvami, jo vöodaberete.

Po tistom se začne. Začne se vcejlak po pajdaško. Nej tak kak pri tistom, gda najbolje prejdjnoga odeberejo v potoki. Nej, kralico odeberejo z velikim

poštüvanjom. Vej pa una mora biti njiva najbolje lejpa pa najbolje čedna riba. Riba više vsej drugi rib. Depa niena ne more biti dvej leti poredoma. Riba je leko kralica samo edno leto pa po tistom nigdar več. Odebrati pa jo morajo, dokejč mejsec ne odide za velki brejg. Največ dela pri tejm ma zlata ribica. Njoj trno zavüpajo, ka se ne zmejša. Nikak se ne smej zmejšati pri pobejranji vsikšoga glasa. Una trno doru poumni, steri stero ribo šké za kralico meti. Lejče od ednoga do drugoga pa spitavle.

Mejsec je že biu skur za brgoum. Samo eške eden ribak je nej povedo nika od kralice. Nej pa nej se mogo sam s seuv zguča-

ti. Stero bi un odebrau. Pa ranč tiste dvej sta se njemi vidle, ka sta bile gnakivi. Tistive dvej, ka ji je največ rib odebralo za kralico. Kak un povej, tak bou. Steroj un svoj glas deje, tista de kralica.

- Dun povej, mejsec pomalek taodide, - je mejla silo zlata ribica.

- Brezi kralice ostanemo, tou se nikak ne smej zgoditi, - se je že skur koriu stari ribak.

- Če pa ne vej, stero naj odeberem, - se je obračo od edne do druge.

Tistivi dvej ribi sta že tö v nevoli bilé. Pa druge ribe tö. Vej pa po tejm do veselico držali. Samo eške falajček mejseca se je vido za brgoum. Nevola

je bila vse vekša. Un pa je vse menje vedo, za stero naj povej. Ribe so že trno čemerasto mrnjavile. Nika drugo je nej trbe-lo kak čakati, ka naredi zlata ribica. Una pa je že vejdlá.

- Gnes nikšne veselice nemo držali. Brezi kralice nega veselice, - je povedala pa že škela iti v svoj kraj.

Ribak pa je trno rad emo veselico. Brezi veselice bi ostanou trno žalosten. Zato je eške prva, kak je mejsec odišo za brejg, z repom pokazo na edno od tisti dvej rib. Tak so doubili kralico pa držali velko pa veselo veselico. Eške gnes se voda na tistom mesti divdje vrti, tak so plesali.

Miki Roš

DAN DRUŽIN V SAKALOVCIH

Prireditev z naslovom Družinski dan je že skoraj navada v Sakalovcih. Prav zaradi

živi veliko število otrok. Vas šteje trenutno več kot štiri-deset otrok, kar je več kot

oblikovanju in risanju. Razen tega so igrali nogomet. Imeli so različne igre, npr. igre z baloni (lufi). Najbolj popularna igrača je bila tudi letos napihljivi grad, na katerem so otroci veselo ska-

spretnost. Na koncu programa so otroci dobili majhna darila, in sicer čokolado in bonbončke, jedli pa so go-

ci, ki sem jih vprašala, kako so se počutili na programu, so rekli, da je bilo zelo lepo, in upajo, da bodo takšen dan

Najbolj popularna igrača je bila napihljivi grad

tega je Slovenska manjšinska samouprava tudi letos organizirala družinski praznik za otroke in njihove starše. Otroci in starši so z veseljem prišli na prireditev,

saj so se počutili prijjetno že na lanski prireditvi.

V tej majhni vasi

deset odstotkov vsega prebivalstva. Aktivni otroci so lahko pokazali svoje sposobnosti in spretnosti pri različnih igrah in vajah.

Namesto barvanja lončarskih izdelkov so letos barvali drug drugega oziroma risali so figure na obraze. Otroci so si izmislili različne figure. Starši so jim pomagali pri

Pri barvanju so pomagali tudi starši

kali in drsali skoraj ves čas. Nekateri so igrali badminton ali pa namizni nogomet. Da bi se tudi starši počutili malo mlajše, so tudi oni imeli svoje igre, pri katerih so tekmovali in pokazali svojo

Namizni nogomet za male in malo večje

laž. Vsi so postali lačni med igrami in so jedli z velikim tekom. Po večerji so morali iti domov. Bili so utrujeni, ampak zelo veseli.

Ob tej priložnosti se družijo ne samo otroci, ampak tudi njihovi starši. Skupaj se igrajo, kuhajo, klepetajo, torej počutijo se zelo dobro. Otro-

organizirali tudi prihodnje leto. Tudi brez vprašanj sem bila prepričana, da se počutijo dobro, kajti nasmeh na njihovem obrazu mi je vse povedal.

L.F.

Fotografije:
L. Nemeš

KAUT

MLAŠEČI

STV ISLO

PETEK, 27.06.2008, I. SPORED TVS

6.10 TEDENSKI IZBOR, 7.00 POROČILA, DOBRO JUTRO, 9.10 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.10 OSMI DAN, 11.40 DUHOVNI UTRIP, 11.55 CITY FOLK, LJUDJE EVROPSKIH MEST: BARCELONA, 12.20 ALPE-DONAVA-JADRAN, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 BRIDKOSTI TROPSKEGA OTOKA, FRANC. NAD., 14.20 SLOVENCI V ITALIJI, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 MEDVEDEK, RIS., 15.55 FIFI IN CVETLIČNIKI, RIS., 16.05 IZ POPOTNE TORBE: ŽELVA, 16.25 MAKS, IGR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 POSEBNA PONUDBA, 17.35 TV POGLED, 17.45 MOČ ZNANJA, NEMŠ. DOK. SER., 18.40 BREČN IN CVETKA, RIS., 18.45 TINČEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, 20.00 VEDRANA GRISOGONO NEMEŠ: BLISK, TV NAD., 20.35 ALPSKI VEČER 2008, 22.00 ODMEVI, EVROPA.SI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 POLNOČNI KLUB: OTROCI NAŠE TRANZICIJE, 0.25 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 27.06.1990, 0.45 MOČ ZNANJA, PON., 1.35 DNEVNIK, 2.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.40 INFOKANAL

PETEK, 27.06.2008, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.50 TEDENSKI IZBOR, 16.15 DOMA PRI: DARJA ŠVAJGER, 17.00 MOSTOVI - HIDAK, 17.30 ZDAJI, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 VELIKA IMENA MALEGA EKRA: SERGEJA KURE, AJDA KALAN, 20.00 PUSTOLOVKA, FRANC. DOK. SER., 20.50 ODKAR SI ODŠLA, ANG. NAD., 21.20 IZVIRNI GREH, AM. FILM, 23.15 KRAJINA, SLOVAŠKI FILM, 1.10 HUFF, AM. NAD., 2.10 INFOKANAL

SOBOTA, 28.06.2008, I. SPORED TVS

6.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 POLNOČNI KLUB, PON., 12.00 TEDNIK, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 13.45 VELIKI DIKTATOR, AM. FILM, 16.00 O ŽIVALIH IN LJUDEH, 16.15 LABIRINT, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 OZARE, 17.25 KRAJI IN LJUDJE, 17.35 NA VRTU, 17.55 POPOLNA DRUŽINA, 18.05 Z DAMIJANOM, 18.40 DINKO POD KRINKO, RIS., 19.00 DNEVNIK, UTRIP, VREME, ŠPORT, 20.00 50 LET TELEVIJZE: ŠOU BO ŠEL, 20.55 POLETNA POTEPAJKA, 21.25 ALEKSANDER MARODIČ: MALI OGLASI: DOBRI LJUDJE, TV NAD., 22.00 POROČILA, VREME, ŠPORT, 22.35 I.KARLOVŠEK-A.TOMAŠIČ: KLAN, TV NAD., 23.35 DEADWOOD, AM. NAD., 0.25 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 28.06.1990, 0.50 DNEVNIK, 1.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.35 INFOKANAL

SOBOTA, 28.06.2008, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, 9.05 SKOZI ČAS, 9.15 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 28.06.1990, 9.40 VROČI STOL, 11.10 DOMA PRI: DARJA ŠVAJGER, 11.50 AFNA FRIKI, DOK. NAN., 12.15 PUSTOLOVKA, FRANC. DOK. SER., 13.10 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 14.40 TEDENSKI IZBOR, 16.50 LETALSKI MITING, 17.50 NAŠE PESMI, NAŠE SANJE, 19.45 KRONIKA LENTA, 20.00 TRI ZVEZDE NA DUNAJU - ANNA NETREBKO, ROLANDO VILLAZON, PLACIDO DOMINGO, POSNETEK IZ GRAJSKEGA PARKA SCHÖNBRUNN NA DUNAJU, 21.30 BLEŠČICA, 22.00 SLOVENSKI MAGAZIN - SAVINJSKO-CELJSKA REGIJA, 22.25 SOBOTNO POPOLDNE, 0.40 ANNA PIHL, DANSKA NAD., 1.30 INFOKANAL

NEDELJA, 29.06.2008, I. SPORED TVS

7.00 ŽIV ŽAV, OTROŠKI PROGRAM, 10.25 IZGUBLJENI ZAKLAD FIDŽIJA, NEMŠ. NAN., 10.50 SLEDI, 11.20 OZARE, 11.25 OBZORJA DUHA, 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 ALPSKI VEČER 2008, 14.35 DOMAČI ANSAMBLI - HENČEK IN NJEGOVI FANTJE, 15.10 LOV NA LISJAKA, IT-AM. FILM, 17.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 17.15 50 LET TELEVIJZE: TVARIETE, 18.25 ŽREBANJE LOTA, 18.40 POKEK, RIS., 18.45 OZI BU, RIS., 19.00 DNEVNIK, ZRCALO TEDNA, VREME, ŠPORT, 20.00 30 LET GAŠPERJEV: VESELI VEČER S KOŠNIKOM, 21.30 POGOVORNA ODDAJA, 22.20 ARS 360, 22.40 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.05 LEDENA DEŽELA, FINSKI FILM, 1.15 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 29.06.1990, 1.45 DNEVNIK, 2.10 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.40 INFOKANAL

NEDELJA, 22.06.2008, II. SPORED TVS

Nedelja, 29.06.2008, II. spored TVS
6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 8.50 SKOZI ČAS, 9.00 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 29.06.1990, 9.30 GLOBUS, 10.00 POLETNA POTEPAJKA, 10.35 Z GLASBO IN S PLESOM ..., 11.25 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 11.55 ZGODBE S KANALSKEGA, DOK. ODD., 12.25 SLOVENSKI MAGAZIN - SAVINJSKO-CELJSKA REGIJA, 13.25 SP V KAJAKIH IN KANUJIH NA DIVJIH VODAH, 15.30 SLAVNOSTNI KONCERT OB 50. OBLETNICI OTROŠKEGA IN MLADINSKEGA ZBORA RTV SLOVENIJA, 19.45 KRONIKA LENTA, 20.00 PARIZ, ANG. DOK. SER., 21.00 PRI MAUPASSANTU: MISS HARRIET, FRANC. NAN., 22.00 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 22.45 ŠTEVILKE, AM. NAD., 23.25 NA UTRIP SRCA, 0.25 INFOKANAL

PONEDELJEK, 30.06.2008, I. SPORED TVS

7.15 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.10 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.05 MOČ ZNANJA, NEMŠ. DOK. SER., 12.00 LJUDJE IN ZEMLJA, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.20 POLNOČNI KLUB: NAŠE GORE LIST, 14.30 DOKUMENTARNA ODDAJA, 15.10 DOBER DAN, KOROŠKA, 15.40 TIMOTEJ HODI V ŠOLO, RIS., 16.05 MARTINA IN PITČJE STRAŠILO, 16.15 BINE: LETENJE, LUTK. NAN., 16.30 KAKO SEM VIDEL SVET IZPOD MIZE: SLUŽBA, IGR. NAN., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.35 DIVJA KITAJSKA, ANG. POLJ. SER., 18.25 ŽREBANJE 3X3 PLUS 6, 18.40 LOKOMOTIVČEK TOMAŽ IN PRIJATELJI, RIS., 18.45 DRAGI DOMEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 OŠTANITE SE NAPREJ Z NAMI, DOK. ODD., 20.45 PRAZNUJEMO!, GALA KONCERT RTV SLOVENIJE, 23.25 POROČILA, VREME, ŠPORT, 23.50 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 30.06.1990, 0.10 DDIVJA KITAJSKA PON., 1.00 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.05 INFOKANAL

PONEDELJEK, 30.06.2008, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.20 SOBOTNO POPOLDNE, PON., 14.05 SLOVENCI V ITALIJI, 14.35 POSEBNA PONUDBA, 14.50 POLETNA POTEPAJKA, 15.20 Š - ŠPORTNA ODDAJA, 16.05 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 30.06.1990, 16.30 OSMI DAN, 17.00 ARS 360, 17.15 SLOVENSKI MAGAZIN, 17.40 EVROPA.SI, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 BERLIN, BERLIN, NEMŠ. NAN., 20.00 GLASBENI SPOMINI Z BORISOM KOPITARJEM, 21.00 STUDIO CITY, 22.00 KNJIGA MENE BRIGA, 22.20 NANO SVET, DOK. ODD., 22.50 PAZI TO!, AMERIŠ. FILM, 0.35 POLJSKI REŽISER: KRATKI FILM O UBIJANJU, FRANC. DOK. ODD., 1.10 INFOKANAL

TOREK, 01.07.2008, I. SPORED TVS

7.00 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.05 NA POTEPE PO SPOMINU, 9.45 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 11.00 DIVJA KITAJSKA, ANG. POLJ. SER., 12.00 DRUŽINSKE ZGODBE, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 LJUDJE, KI JIH NI, DOK. FILM, 14.20 OBZORJA DUHA, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 TROJČICE: ČAROVNIK MERLIN, RIS., 16.10 MOJ PRIJATELJ PIKIJAKOB: VELIKA MEDVEDNICA, OTR. NAN., 16.25 NAUČIMO SE PESMICO Z MELITO OSOJNIK, 16.40 ZOJA KAJETO, RIS., 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 OBRAZI PLANINSKEGA POLJA, DOK. SER., 18.00 MUZIKAJETO: BLUES, IZOB. SER., 18.35 ŽREBANJE ASTRA, 18.40 ANGELINA BALERINA, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 SLOVENIJA PREDSEDUJE, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.05 MARIJA IN ANDREJ, DOK. ODD., 23.55 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 01.07.1990, 0.20 OBRAZI PLANINSKEGA POLJA, PON., 0.40 DNEVNIK, 1.15 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 1.40 INFOKANAL

TOREK, 01.07.2008, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 12.30 PRAVI BIZNIS, HUM. NAN., 13.25 DOBER DAN, KOROŠKA, 13.55 NANO SVET, DOK. ODD., 14.25 BLEŠČICA, ODDAJA O MODI, 14.55 STUDIO CITY, 15.55 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 01.07.1990, 16.20 SLEDI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 37. MEDNARODNI FOLKLORNI FESTIVAL BELTINCI: LE PLESAT ME PELJI 2007, 19.20 VEDRE MELODIJE Z GODBO LJUDSKE MILICE IN VINKOM ŠTRUCLJEM (1983), 20.00 ZVOK, DOK. SER., 20.30 METRESE - SKRIVNA MOČ ŽENSK: PAPEŽEVA LJUBICA, NEMŠ. DOK. SER., 21.20 IGRA Z RAVNOTEŽJEM, PORTRET MAJNE SEVNIK, 22.15 BREZ DOKAZOV, AM. FILM, 23.50 50 LET TELEVIJZE: TVARIETE, 1.00 INFOKANAL

SREDA, 02.07.2008, I. SPORED TVS

7.00 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.10 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.50 POLETJE V BOŽAKOVEM, DOK. FILM, 11.35 GLASBENA ŠALA (ŠOLA), 11.55 OBRAZI PLANINSKEGA POLJA, DOK. SER., 12.20 ZLATA RESNA GLASBA IN BALET TVS (1958-2008), 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.25 SLOVENIJA NA BARIKADAH, DOK. ODD., 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 ANA Z ZELENE DOMAČIJE, RIS., 16.10 MALE SIVE CELICE, KVIZ, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.40 STEBRI SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA: VLADIMIR SKRIBINŠEK, DOK. ODD., 18.30 ŽREBANJE LOTA, 18.40 BACEK JON, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 ZVEŠTOBA DO GROBA, ANG.-AM. FILM, 21.45 PRVI IN DRUGI, 22.05 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.10 BREZ REZA, 23.45 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 02.07.1990, 0.10 STEBRI SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA, PON., 1.00 DNEVNIK, 1.35 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.00 INFOKANAL

SREDA, 02.07.2008, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.45 OŠTANITE SE NAPREJ Z NAMI, DOK. ODD., 12.30 PRAZNUJEMO!, GALA KONCERT RTV SLOVENIJE, 15.05 ŠOU BO ŠEL, 16.00 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 02.07.1990, 16.25 SVET VODNIH ŽIVALI, NEMŠ. POLJ. SER., 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 19.00 PRIJATELJI, OŠTANIMO PRIJATELJI, 20.00 SLAVNOSTNI KONCERT OB 60-LETNICI POLICIJSKEGA ORKESTRA, 21.40 MATJAZ ZUPANČIČ: GOLI PIANIST, TV PRIREDBA, 23.35 INTERNATIONAL JAZZ TRIO, 0.20 TO NI LJUBEZENSKA PESEM, ANG. FILM, 1.55 INFOKANAL

ČETRTEK, 03.07.2008, I. SPORED TVS

6.55 TEDENSKI IZBOR, 8.00 NA ZDRAVJE! 9.05 TEDENSKI IZBOR, OTROŠKI PROGRAM, 10.45 STEBRI SLOVENSKEGA GLEDALIŠČA: VLADIMIR SKRIBINŠEK, DOK. ODD., 11.35 SVETO IN SVET: MED NEBOM IN ZEMLJO, 13.00 POROČILA, ŠPORT, VREME, 13.30 ŠKRLATNA ROŽA KAIRA, AM. FILM, 15.10 MOSTOVI - HIDAK, 15.45 SIMON V DEŽELI RISB S KREDO, RIS., 16.15 OD KLOVNA DO KAVBOJA, DOK. FILM IZ NEM., 16.30 ENAJSTA ŠOLA: ASPIRIN, 17.00 NOVICE, SLOVENSKA KRONIKA, ŠPORT, VREME, 17.20 TV POGLED, 17.30 JASNO IN GLASNO: NESTRPNO STRPNI, 18.15 DUHOVNI UTRIP, 18.30 ŽREBANJE DETELJICE, 18.40 IN TO JE VSE!, RIS., 18.45 RJAVI MEDVEDEK, RIS., 19.00 DNEVNIK, VREME, ŠPORT, TV POGLED, 19.55 LJUDJE NA MEJI, DOK. ODD., 20.50 TEDNIK, 22.00 ODMEVI, KULTURA, ŠPORT, VREME, 23.00 OSMI DAN, 23.35 ROJEN DVEMA MATERAMA, ANG. TV FILM, 0.50 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 03.07.1990, 1.15 DUHOVNI UTRIP, 1.30 DNEVNIK, 2.05 DNEVNIK ZAMEJSKE TV, 2.30 INFOKANAL

ČETRTEK, 03.07.2008, II. SPORED TVS

6.30 INFOKANAL, TV PRODAJA, 11.45 BREZ REZA, 12.20 BLISK, TV NAD., 13.20 50 LET TELEVIJZE: TV DNEVNIK 03.07.1990, 13.45 PRVI IN DRUGI, 14.00 SLOVENIJA PREDSEDUJE, 16.25 EVROPSKI MAGAZIN, 16.55 MED VALOVI, 17.25 MOSTOVI - HIDAK, 18.00 SLOVENIJA DANES - REGIONALNI PROGRAMI, 18.55 28. TEKMOVANJE SLOVENSkih GODB, 19.25 GLASBENA ODDAJA, 20.00 OPOROKA, HRVAŠKI FILM, 21.20 POD RUŠO, AM. NAD., 22.15 NEDELJSKO KOŠILO, IT. FILM, 23.50 TRIBUTE TO ... COUNT BASIE, 0.55 INFOKANAL

Razpis natečaja

Kuratorij Javnega sklada za narodne in etnične manjšine razpisuje natečaj za udeležbo na srečanju manjšinskih gledališč in gledaliških skupin ARCUSFEST, ki bo februarja 2009 v Budimpešti.

Prijavite se lahko s predstavo (predstavami) v maternem jeziku, ki je bila pripravljena za ARCUSFEST in je bila njena premiera po 15. marcu 2008.

Na natečaj se lahko prijavi aktivno delujoča profesionalna ali ljubiteljska manjšinska gledališča ali gledališke skupine, njihovi vzdrževalci kot pravne osebe oz. gospodarske družbe kot nepravne osebe. Če natečaj vložijo vzdrževalci, ga mora obvezno podpisati tudi vodja gledališča ali gledališke skupine.

Višina podpore: Podpora za udeležbo na ARCUSFESTU in za pripravo gledališke predstave je največ 900 000 forintov.

Predvideni termin srečanja ARCUSFEST: druga polovica februarja 2009.

Predvideno prizorišče: Gledališče Thália, Budimpešta.

Rok za vloge: 1. avgust 2008.

(Podrobnejše informacije najdete na spletni strani javnega sklada www.mnekk.hu)

Smej je pau zdravja

Postela

Eden moški se je pakivo v nauvo izo. Gda je že vse menkše stvari iz stare iže tavō znoso na dvor, je začno vōnositi butore (pohištvō). Naslednje je prišla na red postela. Vleče go, tiska, nikak go spravi do dver pa na pau prejk praga. Vidi, ka nede naleki šlau. Kriči svojomi sausedi, naj ma pomaga. Saused prileti, on go z ene strani prime, gazda pa z druge strani. Že se venak pau vōre mantra, gda domanji gazda pravi: »Vejš ka, saused, ta postela mo go mogo tū njasti.« Saused ga z bejlīm pogledne pa pravi: »Zakoj, postelo si sto vōnesti, nej notri!«

Povrnitev

Žena Micka je dva mejseca bila kraj od moža. Te si je pa zmislila, prišla nazaj pa ga prosila za odpūščenjē. Mauž pa etak: »Glej, Micka, tau, ka si z drūgim odišla, ti odpistim, dapa ka si nazaj k meni prišla, tau nikdar.«

Dobra poza

Mlada dekla pri ultrazvoki (ultrahang) pita doktora, če je vse v redi. »Obadva sta zdraviva,« pravi doktor. »Nede dugo, ka te rodili.« Dekla ga pita, ka naj dela, če go porod doma ali v službi prime. »Ravno tak morate noge držati, kak gda se je tau dejte spojijelo,« ji pravi doktor. »Jaj, tau de dobro,« pravi dekla, »te moram eno nogau vōpotisniti na okno od auto-na, drugo pa dati na volan (krmilo).«

Dva pijanca

Karči pa Laci se z autonom pelata domau, eden bole nakresani kak drugi. »Ne pij telko, padaš, gda voziš,« pravi Karči Lacini. »Zakoj?« ga pita of. »Zato, ka leko naleki nin nutdūneš, pa razleješ tau drago vino, ka ga pelava.«

V.G.

Porabje

ČASOPIS
SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak četrtek
Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukič

Naslov uredništva:
H-9970 Monošter,
Gárdonyi G. ul. 1.; p.p. 77,
tel.: 94/380-767; e-mail:
porabje@mail.datanet.hu
ISSN 1218-7062

Tisk:

EUROTRADE PRINT d.o.o.
Lendavska 1; 9000 Murska
Sobota; Slovenija

Časopis izhaja z denarno pomočjo
Urada RS za Slovence v zamejstvu
in po svetu ter Javnega sklada za
narodne in etnične manjšine na
Madžarskem.

Naročnina: za Madžarsko letno
2.600 HUF, za Slovenijo 22
EUR. Za ostale države 52 EUR
ali 52 USD.

Številka bančnega računa:
HU15 1174 7068 2000 1357,
SWIFT koda: OTPVHUHB